

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/101/2025
Identifikačné číslo spisu:	7222200217
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7222200217.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľke V. Z., r. O., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo XXXXXX/XXX, naposledy bytom N.-E., M. XX/XX, ktorá zomrela dňa XX. XX. XXXX, bez zanechania závetu, ktorej účastníkmi sú: 1. V. Z. rod. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom N.-E., M. XX/XX, 2. Ľ. B., rod. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. XXX, zastúpená advokátom JUDr. Mariánom Hutňanom, so sídlom Mudroňova 626/31, Košice, zapísaný do zoznamu SAK pod č. 7888, 3. V. M.L., rod. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom N.-M. Ľ., O.F. XXXX/X, 4. M. Z.Š. rod. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom N.-E., M. XX/XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Jurko, advokát, s.r.o., so sídlom na Dominikánskom nám. 11, Košice, IČO: 36 863 408, kon. JUDr. Marcelom Jurkom, PhD., advokátom, zapísaný do zoznamu SAK pod č. 4751, vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-22D/20/2022, o dovolaní M. Z. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 25. februára 2025 sp. zn. 9CoD/5/2024, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žiadnemu z účastníkov konania nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením výrokom I. vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že:

1. majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov tvoria:

Nehnutelnosti:

1. Nehnutelnosť v okrese: Bardejov, Obec: J., Katastrálne územie: J. na LV č. XXX:

Stavby:

- druh stavby rodinný dom súpisné číslo XX na pozemku parcelné číslo 120
pod B5 v podiele: 1/3, v hodnote 11.666,67 eura;

2. Nehnutelnosť v okrese: Košice II, Obec: N.-E., Katastrálne územie: G. na LV č. XXXXX:

Parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape:

- parcela číslo 98 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 199 m²

- parcela číslo 99 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 201 m²

Stavby:

- druh stavby bytový dom M. XX,XX, súpisné číslo XXX na pozemku parcelné číslo 98, 99

Byty a nebytové priestory:

- druh priestoru: nebytový priestor číslo - 1 na poschodí prízemie vo vchode XX bytového domu, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel na pozemku 370/10000

pod B25 v podiele: 1/1, v hodnote 100.000,00 eur;

Hnuteľnosti:

1. Zostatok na účte č. M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v XXX.Z., F..M.. IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 230,86 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1/1;

2. Zostatok na účte č. M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v XXX.Z., F..M.. IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 713,49 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1/1;

3. Zostatok na účte č. M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v M. M., F..M., IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 1.911,01 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1/1;

Celková hodnota majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov: 114.522,03 eura.

Do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nepatria žiadne dlhy.

2. z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov do dedičstva po poručiťke patrí:

Nehnuteľnosti:

1. Nehnuteľnosť v okrese: Bardejov, Obec: J., Katastrálne územie: J. na LV č. XXX:

Stavby:

- druh stavby rodinný dom súpisné číslo XX na pozemku parcelné číslo 120

pod B5 v podiele: 1/6, v hodnote 5.833,33 eura;

2. Nehnuteľnosť v okrese: Košice II, Obec: N.-E., Katastrálne územie: G. na LV č. XXXXX:

Parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape:

- parcela číslo 98 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 199 m²

- parcela číslo 99 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 201 m²

Stavby:

- druh stavby bytový dom M. XX,XX, súpisné číslo XXX na pozemku parcelné číslo 98, 99

Byty a nebytové priestory:

- druh priestoru: nebytový priestor číslo - 1 na poschodí prízemie vo vchode XX bytového domu, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel na pozemku 370/10000

pod B25 v podiele: 1/1, v hodnote 100.000,00 eur;

Hnuteľnosti:

1. Zostatok na účte č. M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v XXX.Z., F..M.. IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 230,86 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1/1;

2. Zostatok na účte č. M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v XXX.Z., F..M.. IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 713,49 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1/1;

3. Zostatok na účte č. M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v M. M., F..M., IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 1.911,01 eur, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1/1;

Celková hodnota majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov: 114.522,03 eura.

Do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nepatria žiadne dlhy.

2. z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov do dedičstva po poručiťke patrí:

Nehnuteľnosti:

1. Nehnuteľnosť v okrese: Bardejov, Obec: J., Katastrálne územie: J. na LV č. XXX:

Stavby:

- druh stavby rodinný dom súpisné číslo XX na pozemku parcelné číslo 120
pod B5 v podiele: 1/6, v hodnote 5.833,33 eura;

2. Nehnuteľnosť v okrese: Košice II, Obec: N.-E., Katastrálne územie: G. na LV č. XXXXX:

Parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape:

- parcela číslo 98 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 199 m²

- parcela číslo 99 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 201 m²

Stavby: - druh stavby bytový dom M. XX,XX, súpisné číslo XXX na pozemku parcelné číslo 98, 99

Byty a nebytové priestory:

- druh priestoru: nebytový priestor číslo - 1 na poschodí prízemie vo vchode XX-bytového domu, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel na pozemku 370/10000

pod B25 v podiele: 1/2, v hodnote 50.000,00 eur;

Hnuteľnosť:

1. Zostatok na účte č. M. vedený v XXX.Z., IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 230,86 eur, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 115,43 eura;

2. Zostatok na účte č. M. vedený v XXX.Z., IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 713,49 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 356,745 eura;

3. Zostatok na účte M. Č.. M. vedený v M. M., F.M., IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 1.911,01 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 955,505 eura;

Celková hodnota majetku patriaceho do dedičstva po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov: 57.261,01 eura.

Z majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov do dedičstva po poručiteľovi nepatria žiadne dlhy.

3. z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov pozostalému manželovi V. Z.T. r. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom N.-E., M. XX/XX, patrí:

Nehnuteľnosti:

1. Nehnuteľnosť v okrese: Bardejov, Obec: J., Katastrálne územie: J. na LV č. XXX:

Stavby:

- druh stavby rodinný dom súpisné číslo XX na pozemku parcelné číslo 120

pod B5 v podiele: 1/6, v hodnote 5.833,33 eura;

2. Nehnuteľnosť v okrese: Košice II, Obec: N.-E., Katastrálne územie: G. na LV č. XXXXX:

Parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape:

- parcela číslo 98 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 199 m²

- parcela číslo 99 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 201 m²

Stavby:

- druh stavby bytový dom M. XX,XX, súpisné číslo XXX na pozemku parcelné číslo 98, 99

Byty a nebytové priestory: - druh priestoru: nebytový priestor číslo - 1 na poschodí prízemie vo vchode XX-bytového domu, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel na pozemku 370/10000

pod B25 v podiele: 1/2, v hodnote 50.000,00 eur;

Hnuteľnosti:

1. Zostatok na účte č. M. vedený v XXX.Z., IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 230,86 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 115,43 eura;

2. Zostatok na účte č. M. vedený v XXX.Z., IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 713,49 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 356,745 eura;

3. Zostatok na účte č. M. vedený v M. M., F.M., IČO: XXXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 1.911,01 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 955,505 eura;

Celková hodnota majetku patriaca pozostalému manželovi poručiteľa z majetku patriaceho do

bezpodielového spoluvlastníctva manželov: 57.261,01 eura.

Z majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov pozostalému manželovi poručiteľa nepatria žiadne dlhy.

Výrokom II. určil:

1. všeobecná hodnota majetku: 62.261,01 eura
2. výška dlhov: 423,85 eura
3. čistá hodnota dedičstva: 1.837,16 eura.

Výrokom III. potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov tak, že nehnuteľnosti:

1. Nehnuteľnosť v okrese: Bardejov, Obec: J., Katastrálne územie: J. na LV č. XXX:

Stavby:

- druh stavby rodinný dom súpisné číslo XX na pozemku parcelné číslo 120

v podiele: 1/6, v hodnote 5.833,33 eura;

2. Nehnuteľnosť v okrese: Košice II, Obec: N.-E., Katastrálne územie: G. na LV č. XXXXX:

Parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape:

- parcela číslo 98 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 199 m²

- parcela číslo 99 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 201 m²

Stavby:

- druh stavby bytový dom M. XX,XX, súpisné číslo XXX na pozemku parcelné číslo 98, 99

Byty a nebytové priestory: 9CoD/5/2024

- druh priestoru: nebytový priestor číslo - 1 na poschodí prízemie vo vchode XX-bytového domu, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel na pozemku 370/10000

v podiele: 1/2, v hodnote 50.000,00 eur;

nadobúdajú:

Ľ. K. r. Z.Č., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX,

bytom H. XXX

V. Z. r. Z.Š., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXX,

bytom N.-E., M. XX/XX

každý z nich s podielom v 4761/10000-inách v pomere k dedičstvu

V. M. r. Z.T., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX,

bytom N.-M. Ľ., O. XXXX/X

s podielom v 478/10000-inách v pomere k dedičstvu.

Hnuteľnosti:

1. Zostatok na účte č. M. vedený v XXX.Z., IČO: XXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 230,86 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 115,43 eura;

2. Zostatok na účte č. M. vedený v XXX.Z., IČO: XXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 713,49 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 356,745 eura;

3. Zostatok na účte č. M. vedený v M. M., F.M., IČO: XXXXXXXX, so zostatkom ku dňu smrti poručiteľa 1.911,01 eura, ako aj všetky prírastky, práva a povinnosti s tým spojené, v podiele k celku 1, t.j. 955,505 eura;

4. Obchodné ímanie podnikateľa - samostatne podnikajúcej fyzickej osoby, názov: V. Z.O., IČO: XXXXXXXX, miesto podnikania: N. - mestská časť E.B., M. XX, ako súbor obchodného majetku a záväzkov vzniknutých v súvislosti s podnikaním,

ku dňu smrti poručiťky vo všeobecnej hodnote 5.000,00 eur, v podiele k celku 1/1;

nadobúdajú:

Ľ. K. r. Z.Š., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX,

bytom H. XXX

V. Z. r. Z.Š., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXX,

bytom N.-E., M. XX/XX

každý z nich s podielom v 4761/10000-inách v pomere k dedičstvu

V. M. r. Z.T., nar. XX. XX. XXXX, rodné číslo: XXXXXX/XXXX, bytom N.-M. Ľ., O. XXXX/X

s podielom v 478/10000-ínach v pomere k dedičstvu.

Výrokom IV. priznal súdnemu komisárovi JUDr. Magdaléna Kerul'ová, PhD., odmenu a náhradu hotových výdavkov, vrátane DPH spolu v sume 620,04 eura, ktorú sú povinní zaplatiť dedičia: V. Z. r. Z.Š., nar. XX. XX. XXXX v sume 295,20 eura, vrátane DPH, Ľ. K. r. Z., nar. XX. XX. XXXX v sume 295,20 eura, vrátane DPH a V. M. r. Z., nar. XX. XX. XXXX v sume 29,64 eura, vrátane DPH, a to v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia v hotovosti do pokladne notára JUDr. Magdalény Kerul'ovej, PhD. alebo bezhotovostným prevodom na účet notára, vedený v Č.M., F..M.. pod číslom: IBAN: M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, pod variabilným symbolom XXXXXX.

2. Účastníci konania po poučení v zmysle § 189 C.m.p., § 463 a § 467, § 469 a § 484 Občianskeho zákonníka do zápisnice na pojednávaní dňa 12. 10. 2022 prehlásili, že dedičstvo po poručiteľke neodmietajú a sú spôsobilí dediť. Na pojednávaní dňa 12. 10. 2022 dedičia Ľ. K. a M. Z. žiadali započítať dar, a to podiel na rodinnom dome so súp. č. XX, stojacom na pozemku parc. č. 4472 a podiel na pozemkoch parc. reg. „C“ č. 4472 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 262 m², par. č. 4473/1 - záhrada o výmere 127 m², zapísaných na LV č. XXXX, v kat. území G. voči dedičke V. M., ktorej bol darovacou zmluvou zo dňa 01. 07. 2021 darovaný podiel na tejto nehnuteľnosti v rozsahu 1/4 a M. Z., ktorému bol darovaný podiel v rozsahu 1/2.

3. V súlade s § 484 Občianskeho zákonníka potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov účastníkom konania, pričom pri vyporiadaní dedičstva započítal na podiel syna poručiteľky M. Z. hodnotu daru vo výške 100.000,00 eur, ktorá predstavuje hodnotu 1/4 nehnuteľnosti, ktorú poručiteľka darovala synovi počas života na základe darovacej zmluvy zo dňa 01. 07. 2021 a na podiel dcéry poručiteľky V. M., r. Z. započítal hodnotu daru vo výške 50.000,00 eur, ktorý predstavuje hodnotu 1/8 nehnuteľnosti, ktorú poručiteľka darovala dcére počas života na základe darovacej zmluvy zo dňa 01. 07. 2021. Hodnota predmetu darovania nebola medzi účastníkmi konania sporná.

4. Na základe odvolania dediča M. Z. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesenie prvoinštančného súdu potvrdil.

5. Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie dedič M. Z.O. z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP.

6. Má za to, že postup odvolacieho súdu pri rozhodovaní v merite veci, ktorý sa v konečnom dôsledku prejavil v obsahu napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, vykazuje také znaky, že ho možno považovať v celom rozsahu za zjavne svojvoľný (arbitráry), v čom spočíva nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je v podstatných otázkach pre tunajšie dedičské konanie buď zjavne nesprávne, prípadne nepreskúmateľné, a teda arbitrárne.

7. Podstata jeho odvolacích námietok proti prvoinštančnému uzneseniu spočívala v spochybnení správnosti započítania daru na dedičské podiely jednotlivých dedičov. Dedič M. Z. namietal, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXXX, k.ú. G. (rodinný dom s pozemkami na M. ulici v N.), ktorý za života poručiteľky od poručiteľky a jej manžela nadobudla dedička Ľ. K., nar. XX. XX. XXXX, H. XXX, v skutočnosti nenadobudla na základe kúpnej zmluvy, aj keď nadobúdaci právny úkon zo dňa 05. 10. 2004 bol formálne označený ako kúpna zmluva, ale, že tento právny úkon bol iba simulovanou kúpnou zmluvou, absentoval odplatný charakter tohto právneho úkonu. Dedič M. Z. poukazoval aj na to, že všetci dedičia, vrátane pozostaleho manžela poručiteľky, potvrdili, že kúpna cena za predmetný spoluvlastnícky podiel nebola nikdy vyplatená.

8. Odvolací súd v napadnutom uznesení iba stroho uviedol bez ďalšieho, že v priebehu dedičského konania bolo zistené, že dedička Ľ. K. nadobudla jej podiel o veľkosti 1 na základe kúpnej zmluvy zo dňa 05. 10. 2004 a nie bezodplatne (bod č. 17 odôvodnenia). K námietke o neuhradení kúpnej ceny odvolací

súd v napadnutom uznesení uviedol iba to, že v prípade neuhradenia kúpnej ceny vzniká oprávnenie predávajúcich domáhať sa jej uhradenia, nezakladá to neplatnosť zmluvy (bod č. 18 odôvodnenia).

9. Strohé tvrdenie odvolacieho súdu v napadnutom uznesení bez ďalšieho, že v priebehu dedičského konania bolo zistené, že dedička Ľ. K. nadobudla jej podiel o veľkosti 1 na základe kúpnej zmluvy zo dňa 05. 10. 2004 a nie bezodplatne (bod č. 17 odôvodnenia), nie je nijako odôvodnené. Nie je zrejmé, na základe čoho dospel odvolací súd k záveru, že predmetný spoluvlastnícky podiel bol dedičkou Ľ. K. nadobudnutý odplatne na základe kúpnej zmluvy. Odvolací súd sa v napadnutom uznesení vôbec nezaoberal posúdením, či v prípade predmetného nadobúdacieho úkonu zo dňa 05. 10. 2004, označeného formálne ako kúpna zmluva, išlo naozaj o kúpnu zmluvu, alebo či išlo iba o simulovanú kúpnu zmluvu, pri ktorej absentovala odplatnosť. Odvolací súd sa teda v napadnutom uznesení vôbec nevysporiadal s podstatou jeho odvolacích námietok. Napadnuté uznesenie je v tomto smere absolútne nepreskúmateľné. Javí sa, že odvolací súd predmetný nadobúdací úkon zo dňa 05. 10. 2004 posúdil nanajvýš formalisticky podľa formálneho označenia tohto právneho úkonu, čo však nemá žiadnu relevanciu pre posúdenie skutočného obsahu tohto právneho úkonu. V zmysle čl. V predmetného nadobúdacieho úkonu zo dňa 05. 10. 2004, formálne označeného ako kúpna zmluva, účastníci zmluvy potvrdili, že kúpna cena bola uhradená už pred podpisom zmluvy. Ak teda kúpna cena reálne nebola nikdy uhradená, išlo o zjavne nepravdivé vyhlásenie účastníkov zmluvy, z ktorého je objektívne zrejmé, že odplatnosť bola iba simulovaná. To samo o sebe znamená neplatnosť kúpnej zmluvy ako simulovaného právneho úkonu, a tým pádom aj zjavnú nesprávnosť záveru odvolacieho súdu v napadnutom uznesení o tom, že predmetný spoluvlastnícky podiel nadobudla dedička Ľ. K. odplatne na základe kúpnej zmluvy. Ide nepochybne o významné skutočnosti pre tunajšie dedičské konanie, ktoré však odvolací súd vôbec neskúmal a nezohľadnil. V kontexte týchto skutočností je argument odvolacieho súdu, že v prípade neuhradenia kúpnej ceny vzniká oprávnenie predávajúcich domáhať sa jej uhradenia a že to nezakladá neplatnosť zmluvy (bod č. 18 odôvodnenia), zjavne bezpredmetný.

10. Dovolateľ má za to, že odvolací súd dospel k zjavne nesprávnemu a nepreskúmateľnému, a teda arbitrárnemu záveru v podstatnej otázke pre tunajšie dedičské konanie, že dedička Ľ. K. nadobudla jej podiel o veľkosti 1 na základe kúpnej zmluvy zo dňa 05. 10. 2004 a nie bezodplatne. Žiadal zrušiť napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. K dovolaniu sa písomne vyjadrila dedička V. M., dovolanie považovala za irelevantné, žiadala ho zamietnuť a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

12. Písomne sa k dovolaniu vyjadrila aj dedička Ľ. B., napadnuté rozhodnutie považuje za správne, nevykazuje znaky vnútornej rozpornosti, vychádza z obsahu spisu. Navrhla dovolanie odmietnuť a priznať právo na náhradu trov dovolacieho konania.

13. K dovolaniu sa dedič V. Z. písomne nevyjadril.

14. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

15. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

16. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

17. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

18. Podľa § 420 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

20. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

21. Dovolateľ poukázal na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, resp. až svojvoľné a arbitrárne. Mal za to, že napadnuté uznesenie je nesprávne, nepreskúmateľné v jeho podstatných odvolacích námietkach, ktoré spočívali v spochybnení správnosti započítania daru na dedičské podiely jednotlivých dedičov, keď namietal, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXXX, k.ú. G. (rodinný dom s pozemkami na M. ul. v N.), ktorý za života poručiťky od poručiťky a jej manžela nadobudla dedička L. K., nar. XX. XX. XXXX, H. XXX, v skutočnosti nenadobudla na základe kúpnej zmluvy, aj keď nadobúdací právny úkon zo dňa 05. 10. 2004 bol formálne označený ako kúpna zmluva, ale, že tento právny úkon bol iba simulovanou kúpnou zmluvou, absentoval odplatný charakter tohto právneho úkonu.

22. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere,

že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

23. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

24. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“), riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

25. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

26. Pokiaľ ide o námietku arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia, o arbitrárne rozhodnutie ide vtedy, ak je svojvoľné. Arbitrárnosť môže mať v súdnych rozhodnutiach rôznu podobu. Môže ísť o extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním, alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Arbitrárnosť môže tiež spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplyvajú prijaté skutkové závery. Arbitrárnosť teda znamená interpretačný exces. Arbitrárne rozhodnutie je spravidla spojené s nedostatočným odôvodnením, avšak nemusí to tak byť nevyhnutne. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným

súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. I. ÚS 51/2020 z 09. 06. 2020 (bod 37.).

27. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

28. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd skúmal, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dáva relevantnú odpoveď na všetky podstatné otázky. Zistil, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Z rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejme úvahy odvolacieho súdu, ktoré ho viedli k potvrdeniu uznesenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa zrozumiteľne a dostatočným spôsobom vysporiadal s odvolacími námietkami dediča M. Z.. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

29. V bodoch 13., 15. až 19. odvolací súd uviedol: „Odvolaním bolo napadnuté uznesenie, ktorým súd vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, určil všeobecnú hodnotu majetku, výšku dlhov a čistú hodnotu dedičstva; potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov. Podstatou odvolacej argumentácie dediča M. Z. sa stalo spochybnenie správnosti započítania daru na podiel syna poručiteľky M.M. Z. a dcéry poručiteľky V. M.L., ktoré bolo podľa jeho názoru vykonané v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V odvolaní uviedol, že dedička Ľ. K. získala za života od poručiteľky a jej manžela „darom“ tak isto spoluvlastnícky podiel na predmetnom rodinnom dome, aj keď samotný úkon, ktorým tento podiel získala bol označený ako kúpna zmluva. K vyplateniu kúpnej ceny však nikdy nedošlo. 15. Z vyššie cit. zákonného ustanovenia plynie, že pokiaľ sa dedičia nedohodnú na vyporiadaní dedičstva, potvrdí nadobudnutie dedičstva súd podľa dedičských podielov. Pri vyporiadaní dedičstva má súd zo zákona povinnosť započítať dedičovi do jeho dedičského podielu to, čo za života poručiteľa od neho bezodplatne dostal, pokiaľ nejde o obvyklé darovanie. Započítanie má zabrániť zvýhodneniu toho z dedičov, ktorý od poručiteľa nadobudol majetok bezodplatne za jeho života. 16. Správne postupoval súd prvej inštancie, pokiaľ pri vyporiadaní dedičstva, pri dedení zo zákona započítal voči dedičom M. Z. a V. M.L. to, čo počas života získali darom od poručiteľky (darovacia zmluva zo dňa 1.7.2021). Niet pochyb o tom, že v prípade darovania nehnuteľnosti nešlo o bežné darovanie. Pri určení hodnoty daru vychádzal z hodnoty ustálenej dedičmi v tomto dedičskom konaní. 17. V priebehu dedičského konania bolo zistené, že dedička Ľ. K. nadobudla tiež podiel na predmetnej nehnuteľnosti v rozsahu 1/4, stalo sa tak na základe kúpnej zmluvy zo dňa 5.10.2004, ktorou bol tento podiel na ňu prevezený ako na kupujúcu zo strany predávajúcich manželov V. Z. a V. Z. rod. O. (poručiteľka). Z článku V. tejto kúpnej zmluvy vyplynulo, že zmluvné strany sa dohodli na kúpnej cene vo výške 500.000,- Sk. Nakoľko k prevodu spoluvlastníckeho podielu v rozsahu 1/4 na Ľ. K. došlo na základe kúpnej zmluvy, teda nie bezodplatne, nie je podľa názoru odvolacieho súdu daný zákonný dôvod na započítanie hodnoty tejto nehnuteľnosti v rozsahu získaného nadobudnutého podielu. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, pokiaľ v tomto rozsahu nevykonával započítanie. 18. K odvolacej námietke dediča M.G. Z. je potrebné uviesť, že pokiaľ zo strany kupujúceho nedôjde k zaplateniu kúpnej ceny, samotná táto skutočnosť nespôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy. Povinnosť zaplatiť kúpnu cenu vyplýva pre kupujúceho zo záväzku plynúceho z obsahu kúpnej zmluvy a v prípade nesplnenia tejto

povinnosti zaplatiť kúpnu cenu vzniká oprávnenie predávajúcich domáhať sa uhradenia kúpnej ceny, prípadne možnosť odstúpiť od kúpnej zmluvy. Samotná skutočnosť, že nedôjde k splneniu povinnosti kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu nezakladá neplatnosť zmluvy, ako sa nesprávne domnieva odvolateľ. 19. Nakoľko u dedičky Ľ. K. nebol zistený žiaden spôsobilý predmet započítania, odvoláciu námietku odvolateľa nemožno považovať za opodstatnenú.“

30. Podľa dovolacieho súdu ako už aj bolo vyššie uvedené, sú zrejmé dostatočné dôvody napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý odpovedal dovolateľovi na jeho podstatnú odvoláciu námietku, ktorá spočívala v spochybňovaní správnosti započítania daru na jeho podiel a podiel V. M. v korelácii poukazu na ním tvrdené darovanie špecifikovaného podielu na tam uvedenej nehnuteľnosti vo vzťahu k dedičke Ľ. K., keď síce ona tiež mala dostať predmetný podiel od poručiťky a jej manžela darom, hoci formálne uzavreli kúpnu zmluvu s kúpnu cenou 500.000 Sk, pričom nemalo dôjsť k zaplaceniu tejto kúpnej ceny. To znamená z vyššie uvedených bodov napadnutého rozhodnutia sú dostatočne zrejmé dôvody, prečo nebolo vyhovené odvolaniu dediča M. Z..

31. Dovolateľ sa snaží v podstate spochybníť svojimi námietkami „o arbitrárnosti“ napadnuté rozhodnutie pre nesprávne právne posúdenie. Jeho nespokojnosť s právnym posúdením veci, vadu zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá. Nejde teda v zmysle vyššie uvádzaných východísk o arbitrárne rozhodnutie odvolacieho súdu.

32. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti (či formálnosti) alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Z rozhodnutia odvolacieho súdu dostatočne zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom vyplývajú dôvody, ktoré odvolací súd viedli k rozhodnutiu o potvrdení napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie v dedičskej veci. Okrem iného je potrebné poznamenať, že odvolací súd sa nemohol zaoberať odvolacou námietkou dediča ohľadom simulácie kúpnej zmluvy, nakoľko takto konkrétne ani dovolateľ v odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie nenamietal, v odvolaní predovšetkým namietal, že započítanie darov na jeho dedičský podiel a dedičský podiel dedičky V. M.L. bolo vykonané v rozpore s dobrými mravmi, čo však v dovolaní z hľadiska vady zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP z nedostatku dôvodov nenamietal. V tomto smere súd poukazuje na § 431 ods. 2 CSP, podľa ktorého sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada a zároveň na § 440 CSP, podľa ktorého je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, to znamená, že ich môže skúmať len v rozsahu v akom boli vymedzené pri dôvode podľa § 420 písm. f) CSP, t.j. tým, čo konkrétne dovolateľ považuje za nesprávne.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie dovolateľa procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

34. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.